

-45°C

+14°C

Odejmowanie
na termometrze

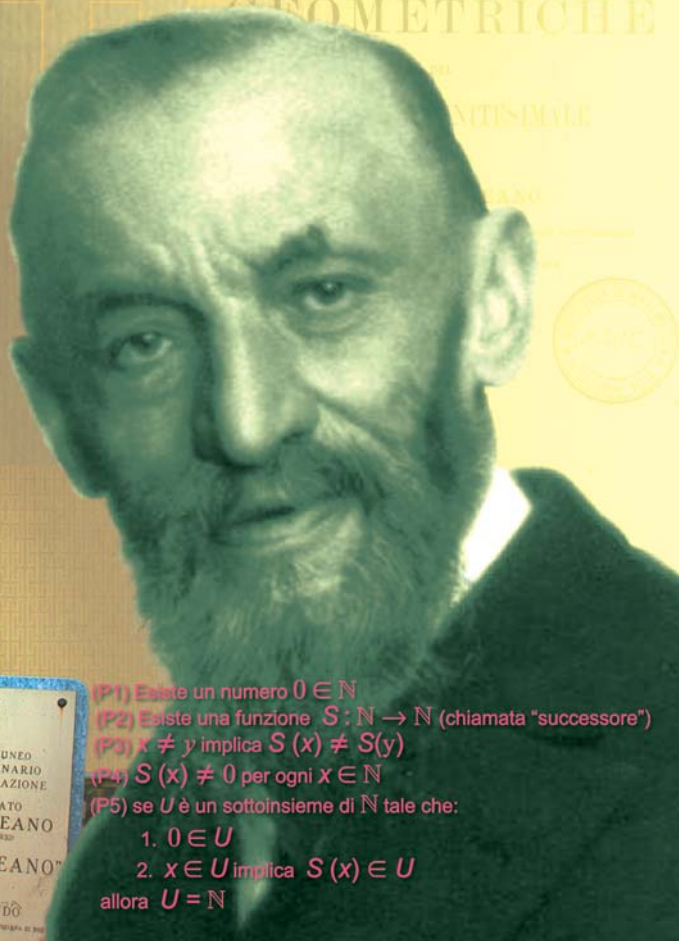
Matematyka

Nr 3 MARZEC 2010 360 (LXIII) indeks 365149 CENA 13,50 Zł (VAT 0%)

CZASOPISMO DLA NAUCZYCIELI

Giuseppe Peano (1858–1932)

82090301003003

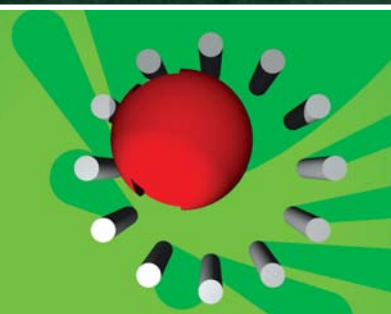

- (P1) Esiste un numero $0 \in \mathbb{N}$
 (P2) Esiste una funzione $S: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ (chiamata "successore")
 (P3) $x \neq y$ implica $S(x) \neq S(y)$
 (P4) $S(x) \neq 0$ per ogni $x \in \mathbb{N}$
 (P5) se U è un sottoinsieme di $\mathbb{N}$ tale che:
1. $0 \in U$
  2. $x \in U$ implica $S(x) \in U$
- allora $U = \mathbb{N}$

Nauczmy się pisać
własne obrazy

POVRAY

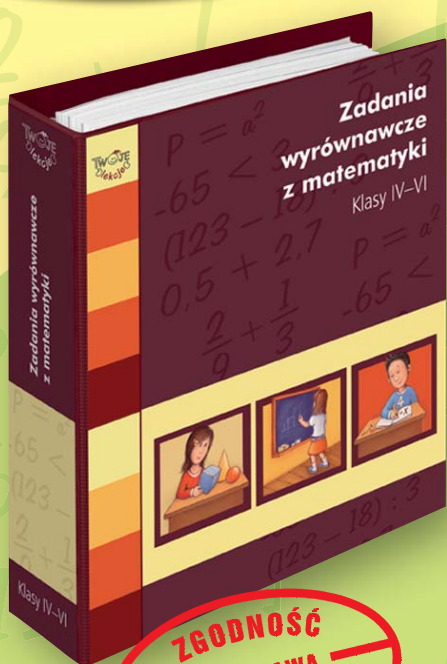

JAK ZACHĘCIĆ DO NAUKI UCZNIĄ MAJĄCEGO PROBLEMY Z MATEMATYKĄ?

ZADANIA WYRÓWNAWCZE Z MATEMATYKI. KLASY IV-VI

Z publikacją:

- zachęcisz uczniów do nauki, oferując przyjazną formę zadań (domina, kolorowanki z ukrytym obrazkiem, karty do gry)
- pokażesz użyteczność matematyki dzięki zadaniom odwołującym się do życia codziennego
- Twoi uczniowie sprawniej opanują zakres materiału zawarty w podstawie programowej i osiągną **dobre wyniki na sprawdzianie po klasie VI**
- uzyskasz wskazówki, jak pracować z uczniami z dysfunkcjami (dysleksja, dyskalkulia)

**ZGODNOŚĆ
Z PODSTAWĄ
PROGRAMOWĄ**

Teraz taniej aż o 25%!
Przy zamówieniu publikacji
na stronie internetowej
www.twojelekcje.pl
i wpisaniu kodu rabatowego
A8N6HJ8HMXX2
aż 25% niżki na wydanie
podstawowe!

**TWOJE
lekcje**

Zobacz więcej: www.twojelekcje.pl
Dział Obsługi Klienta: tel. (22) 244 84 12
e-mail: redakcja@twojelekcje.pl

NUMER 3
MARZEC 2010
360 (LXIII) indeks 365149
Nakład 4640 egz.
CENA zł 13,50 (VAT 0%)

redakcja: Agnieszka Wojciechowska (redaktor naczelny), Antoni Kościelski (redaktor działu inf.) Monika Bolanowska (sekretarz redakcji), Jan Kraszewski, (redaktor działu mat.), Włodzimierz Bąk (redaktor działu zadaniowego), Jacek Milewski (redaktor graficzny);
adres redakcji: 50-527 Wrocław, ul. Dawida 1a, pok. 26, tel. 71 338 66 13, (redmat@dodn.wroclaw.pl). Redakcja nie odpowiada za treść płatnych ogłoszeń, autorów prosimy o podawanie adresu elektronicznego lub numeru telefonu;
wydawca: Dr Josef Raabe Spółka Wydawnicza Sp. z o. o. PL - 01-194 Warszawa, ul. Młynarska 8/12, tel. 22 244 84 00, faks: 22 244 84 20, raabe@raabe.com.pl, www.raabe.com.pl NIP: 526-13-49-514, REGON: 011864960. Zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS, KRS 0000118704, wysokość kapitału zakładowego: 50 000 PLN
prezes zarządu: Michał Włodarczyk;
dyrektor wydawniczy: Józef Szewczyk, tel. 22 244 84 70, (j.szewczyk@raabe.com.pl);
dział obsługi klienta: tel. 22 244 84 11, faks 22 244 84 10, prenumerata@raabe.com.pl;
dyrektor marketingu: Anna Gryczewska, (a.gryczewska@raabe.com.pl);
kolportaż: Anna Niepiekło, tel. 22 244 84 78, faks 22 244 84 76, (a.niepieklo@raabe.com.pl);
reklama: Andrzej Idziak, tel. 22 244 84 77, faks 22 244 84 76, tel. kom. 0 692 277 761, (reklama@raabe.com.pl);
skład i łamanie: Sigma, ul. Raclawicka 11/1B 53-149 Wrocław, tel. 71 361 27 41;
druk i oprawa: Pabianickie Zakłady Graficzne SA, ul. Piotra Skargi 40/42, 95-200 Pabianice;
rysunki wewnątrz numeru: Ewa Karolczak;
nasza okładka: GIUSEPPE PEANO – polecamy artykuł na s. 131.

Spisy treści roczników 2006–2009 znajdują się na stronie www.edupress.pl

Matematyka

CZASOPISMO DLA NAUCZYCIELI

SPIS TREŚCI

MATEMATYKA DAWNIEJ I DZIŚ

- 131 Giuseppe Peano (1858–1932). Mistrz ścisłości** ■ Agnieszka Wojciechowska
143 Jeszcze o punktach na okręgu ■ Witold Bednarek

NAUCZANIE MATEMATYKI

- 144 Czego maturzysta może nie umieć** ■ Danuta Zaremba
146 Zaskakujące potęgi ■ Ryszard Rudnicki
147 Co wynika z wyników próbnej matury? ■ Jan Kraszewski
149 Egzamin z matematyki w Norwegii ■ Monika Bolanowska
162 Czytając „Lament matematyka” ■ Franciszek Ferdek
165 Pary równań kwadratowych ■ Michał Kremzer
166 Zadania ze sprzężeniem ■ Witold Bednarek
168 Od zadania do twierdzenia ■ Łukasz Kalinowski
170 Mniej znane właściwości trapezu ■ Andrzej Wiszniewski
172 Odejmnowanie liczb całkowitych. Karty pracy dla szkoły podstawowej ■ Ewa Misiejuk

INFORMATYKA I NAUCZANIE

- 175 POV-Ray – nauczmy się pisać własne obrazy** ■ Jakub Kowalski

ZADANIA

- 180 Gra w 2009–2010** ■ Małgorzata Rucińska-Wrzesińska
182 Konkurs zadaniowy

KORESPONDENCJA

- 189 Zadanie 34 jak Lilavati** ■ Tomasz Masłowski
189 Jedno z zadań o czworokątach ■ Marian Maciocha

MISTER MAT

- 190 76. Probability – Prawdopodobieństwo** ■ Małgorzata Mikołajczyk

Droży Czytelnicy

Zanim zabierzecie się Państwo do przeglądania biografii sportretowanego na okładce matematyka, proszę spojrzeć na pozostałe obrazki na okładce. Są one wykonane w komputerowym programie POV-Ray, o którym mogą Państwo przeczytać wewnątrz numeru. Okładka jest jedynym miejscem, gdzie możemy Państwu pokazać kolory.

Bohater naszej okładki tym razem nie jest aż tak wielkim matematykiem, jak jego sąsiedzi – Henri Poincaré (numer 2) i David Hilbert (numer 4), ale jest z pewnością wart wymienienia w tym miejscu. Giuseppe Peano zasłużył się w uściśleniu pojęć matematycznych, konstruowaniu trafnych przykładów i kontrprzykładów, stworzył sztuczny język międzynarodowy, zredagował kompendium wiedzy matematycznej swoich czasów.

Myślmy z niepokojem o nadchodzącej maturze – warto jeszcze poćwiczyć, a mogą w tym pomóc zadania z Norwegii. Ciekawym rozwiązaniem jest stosowany tam podział zadań na dwie grupy – pierwsza to zadania rozwiązywane bez żadnych pomocy, przy rozwiązywaniu drugiej można mieć kalkulatory graficzne. W tym świetle spróbujmy krytycznie spojrzeć na dopuszczone u nas jako pomoc tablice – czy to nie za dużo? Pewną odpowiedź daje analiza wyników próbnej matury.

Dla najmłodszych proponujemy karty pracy poświęcone odejmowaniu liczb całkowitych. Tu nieoceniona pomocą jest termometr rtęciowy – oby tylko w dobie elektroniki nie zniknęły one tak jak znikają (niestety!) wagi szalkowe.

Mamy też sporo ciekawostek i zadań – głównie z geometrii, a także kolejną edycję konkursu zadaniowego. Zapraszamy wszystkich Czytelników, by spróbowali swoich sił!

Agnieszka Wojciechowska